

Járdányi Pál

szolfézs- és népdaléneklési verseny

**A budapesti Járdányi Pál Zeneiskola
ebben a tanévben harmadik alkalommal rendezte meg
a fővárosi szolfézsversenyt**

Az iskola igazgatója *Vimmer Erika*, az igazgató helyettes *Pusztay Krisztina* (szolfézs tanár) és *Petrigán Erzsébet*, az iskola szolfézsztanzak vezetőjének felkérésére a követelményeket *Szigetiné Horváth Zsuzsanna* mester-tanár (Aelia Sabina Zeneiskola) és a zsűrizésre felkért tanárok: *Simonné Sármási Ágnes* (zsűri elnök), *Hudivók Mariann* és *Papp Károlyné* állították össze.

A verseny 4 korcsoportban, elődöntő és döntő formában került megrendezésre.

I. korcsoport: az általános iskola 5. osztályos tanulói

II. korcsoport: az általános iskola 6. osztályos tanulói

III. korcsoport: az általános iskola 7. osztályos tanulói

IV. korcsoport: az általános iskola 8. osztályos tanulói

Minden korcsoportban részvehettek fiatalabb tanulók is.

A II. korcsoportban külön ággént jelent meg az A, illetve B tagozat. (A III-IV. korcsoport résztvevői B tagozatos-növendékek, az A tagozat a szolfézs alapvizsgával a szolfézsstanulást már befejezte a 4.évfolyam végén.)

Az előkészítő „bizottság” más-más követelményeket állított össze az elődöntőre és a döntőre.

A döntőbe jutott növendékek jelentkezhettek *népdaléneklési versenyre* is. Az eddigiektől eltérően az előválogatót a nevező iskolákban tartották. Ezeken 168 növendék vett részt 18 iskolából. Sajnáltuk, hogy nem neveztek növendékek a főváros minden kerületi zeneiskolájából.

A feladatokat a kiírásban meghatározott szempontok szerint a zsűri állította össze.

Célunk az volt, hogy a növendékek az évfolyamonként tanult ismereteiket és a hallásképzésben elért eredményeiket az elvárható szinten meg tudják mutatni, és a feladatok megoldásaiban tudják alkalmazni.

Arra törekedtünk, hogy a tanulók ne stresszként éljék meg a versenyt, hanem nyugodt légkörben, muzikálisan, a megismert stíluskörben, biztossággal tudjanak teljesíteni. Ugyanakkor „kipróbálhassák” magukat a jövő tanévben esedékes országos verseny előtt.

A diktandók, az olvasási példák a szolfézs osztályokban elérhető magas, de nem a legmagasabb szintjét képviselték. Fontos, hogy minden egyes példát (mind a népdalok, mind a műzenei szemelvények tekintetében) eredeti művekből válogatott a zsűri.

Az előválogatók feladatait a *Járdányi Pál Zeneiskola* megküldte az iskoláknak, így az elődöntőkre azonos napon került sor. A verseny írásbeli és szóbeli fordulóból állt.

Az írásbeli feladatok a növendékek hangköz-, hangzat- tudását, a ritmusértékek, képletek ütemekbe rendezését, valamint ritmus-sor hallás utáni lejegyzését, és a dallamírási képességét értékelték számon. A feladatlap az első két korcsoportban (a kezdés tudnivalói mellett) megadott egy-egy kottával beírt segítőhangot is. A dolgozatokat az iskolák tanárai javították, de nem pontozták. Megküldték a rendező iskolának, és a verseny zsűrije értékelt azokat.

A szóbeli részben a növendékek lapról olvastak népdalt vagy bécsi klasszikus műzenei szemelvényt. A művekben előforduló zenei jelenségekkel kapcsolatban kérdésekre is válaszolniuk kellett. Így a zsűri képet kapott a versenyzők olvasási, és intonálási készségéről, valamint a tanult zenei ismeretek alkalmazási szintjéről.

Az eredményt meghatározott szempontok (arányok) és pontok alapján az iskolák tanáraiból alakult bírálóbizottság értékelt, az elért pontszámokat továbbították a rendező iskolának.

A Járdányi Pál Zeneiskola versenytitkára *Pogány Orsolya* tanárnő korcsoportonként, a teljesítés %-os értéke alapján, kialakította a versenyzők sorrendjét. *A zsűri döntése szerint a 70% feletti eredményt elért növendékek jutottak a döntőbe, szám szerint 73-an.*

A döntő megrendezésére 2019. március 8- 9-én került sor.

Az ünnepélyes megnyitót *Vimmer Erika* igazgatónő tartotta.

*Járdányi Pál*ról a verseny zárásakor emlékeztünk meg. Emléktáblájának koszorúzása alatt az iskola szolfézs tanszakának tanárai három Járdányi kórusművet szólaltattak meg – élményszerűen! Ezzel megadták a tiszteletet névadójuknak és a verseny hangulatát, zenei légkörét méltóképpen képviselték.

A kiírás szerint a versenykategóriák a döntőben bővültek és a követelmények is változtak.

Minden korcsoportban és minden „tagozaton” lehetőség nyílt „csak írásbeli feladatok”, illetve „összetett feladatok” (írás, olvasás) ágazatban nevezni. Így a versenyen 10 kategória alakult ki.

A szakma által „technikai” feladatoknak nevezett példák az I. és II. korcsoportban megmaradtak a döntőben is (hangköz-, hangzatismeret különböző feladattípusok szerint).

Az összetett (írás-olvasás) kategóriában indulók feladatai az előző versenyhez képest kevésbé változtak. Új feladat volt a III. és IV. korcsoportban: bécsi klasszikus zenemű (vagy műrészlet) zenei elemeinek és

formájának elemzése (hallás és kottakép alapján), melyhez a zsűri az eredeti művet a megfelelő szolfézs évfolyamban elvárható elméleti tudás alapján választotta ki.

A versenyanyagban, az arányos terhelés érdekében a „csak írás” kategóriában induló növendékek elemzési feladatot is kaptak (a lapról olvasás helyett). Ez az előző versenyen nem volt.

Az I. korcsoportban népdal-, a II. A korcsoportban egyszólamú periódus-, a II. B korcsoportban kétszólamú periódus, a III. és IV. korcsoportban az összetett versenyenél említett feladatként adott zenei kisforma dallami, harmóniai (funkciós) és stílusjegyek szerinti elemzése volt a követelmény.

A III. korcsoportban új feladattípust jelentett az *adott hangok periódussá rendezése*, illetve

a IV. korcsoportban az *adott dallam funkciós basszussal történő kiegészítése*.

Az egyes korcsoportok különböző feladatainak részletes elemzése és az eredmények százalékban való kifejezése után, itt csak a következő végső eredményeket közöljük.

A verseny részletes eredményei:

Az I. korcsoport átlageredménye: 83,66%

AII. korcsoport átlageredménye: 71,45%

A III. korcsoport átlageredménye: 64,1%

A IV. korcsoport átlageredménye 70,63%

A népdalversenyen a jelentkező növendékek öt népdalból – melyeket Járdányi Pál gyűjtött – egyet kötelezően választhattak és a szabadon választott műsorból a zsűri egyet kérdezett. Csak felsőfokú jelzőkkel illelhetjük a növendékek szereplését! Nagyon igényes, szép népdalokat választottak! Tisztán – néhányan népi hangvétellel – muzikálisan, átélten énekeltek! 11-en részesültek díjazásban. A növendékek szereplése mindenki számára élményt jelentett!

A verseny érdekességei, tanulságai

Az előválogató sikeresen zárult, a döntőbe jutott növendékek mind-egyike „megállta” a helyét, jól szerepelt.

Erdemes összehasonlítani az Összetett feladatok és a Csak írás „ág” százalékos eredményét: „Összetett” feladatok megoldási átlaga: 83,4%, a csak írás feladatoké 72,92%.

A szolfézstanulás teljességét vállalt és teljesített tanulók több mint 10%-kal jobban teljesítettek, mint a csak írásbeli feladatokra jelentkezett tanulótársak. Igazolva látszik a kodályi pedagógia: az írás-olvasás párhuzamos gyakorlása jobban segíti a belső hallás kialakulását, és a biztosabb, komplexebb, mélyebb hallási és ismereti eligazodást, tudást! (Hozzá kell tennem, hogy a kétféle ágban a csoportok „technikai” anyaga megegyező volt. A dallamírási és elemzési feladatokat a zsűri úgy

válogatta, hogy kb. egyszintű nehézséget jelentsenek a párhuzamos ágban, de azonos korcsoportban versenyző tanulóknak.)

A korcsoportok elméleti kérdéseire „igen változatos” feleleteket kaptunk. A leírt, vagy szóban adott válaszok némelyike a zsűrinek néhány derűs percet okozott!

Pl. Mit jelent a giusto? A válaszok tükrözték szolfézs tanáraink „órai részletes magyarázatait”, mellyel minél hathatósabban szeretnék segíteni a megértést: „tempósan, táncosan, gyorsan, nincs a dalban korona, szomorkásan, ritmus szerint...” (természetesen több igazán jó válasz is született!).

A III. és IV. korcsoportban az új feladatok nem hozták meg a várt eredményt. A hangok periódussá rendezése nehéz, és sok tapasztalatot kívánó feladat, talán a negyedik korcsoport sikeresebben oldotta volna meg! A „basszuskeresés” is problémát okozott.

Tanulság: a kétszólamú műveket többet kell elemezni, a szólamokat énekelni, és az együtthangzásokat, összefüggéseket megbeszélni, összefoglalni.

A lapról olvasásoknál az első két korcsoportban a szolmizációs relációk néha bizonytalanok voltak. Ilyenkor a gyerekek „elvesztették” a tonalitást. A zsűri minden esetben sikeresebbnek érezte, ha a növendék „visszatalált” az eredeti hangnembe. Akiknél a dallam végére „új tonalitás alakult ki”, meghagytuk azt az előadásszerű, második énekléshez, nem adtuk meg újra az alap-, vagy kezdőhangot. Így a növendékek az „új alaphangot” biztosan érezve a második (zeneileg összefoglaló) megszólaltatásnál már sokkal sikeresebben énekeltek el a népdalt.

A lapról olvasásoknál derült ki, hogy a növendékek tudják-e formailag helyesen értelmezni a klasszikus periódusokat. Ez az egyik legnehezebb részfeladat a versenyen. A felütéses dallamoknál sokszor nem történt meg a helyes tagolás, nem jó helyen történt a levegővétel.

A felsorolt apró bizonytalanságok ellenére a növendékek nagyon jó eredményeket értek el. Reméljük, hogy ez a tudás a hangszeres órák munkáját jól segíti, tudatosabbá teszi!

Összefoglalva: a verseny sikeres, eredményes és jó színvonalú volt.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a gyerekek örömmel, lelkesen dolgoztak. A zsűri pedig láthatta, hallhatta, hogy a szolfézs szeretete, tudása hogyan vezet a zene „értő” megszólaltatásához.

A rendező iskola u.n. elégedettségi felmérést végzett mind a tanulók, mind a felkészítő tanárok között.

A vélemények igazolták a fenti megállapításainkat. A nyilatkozatok zöme jónak találta a versenyfeladatokat, csak a II.B és a III. korcsoportét jelölték nehéznek (lásd II. B „csak írás”, illetve III. „csak írás” %-os eredménye). A korcsoportonkénti feladatok számát „pont elég” megjegyzéssel jónak találták.

A gyerekek érdekesnek, vagy „nagyon érdekesnek” tartották a megoldandó zenei példákat (?!).

A szolféztanításról reális képet kaptunk, s örültünk a sok tehetséges (és a szolfézszt kedvelő) növendéknek. A sikeresség az órai egyenletes tanítási munkának, a növendékek komoly hozzáállásának és elsősorban a tanárok lelkes és alapos felkészítő foglalkozásainak az eredménye.

Erre a feladatra nem lehet csak az órán (csak csoportosan) felkészíteni a növendékeket, egyéni foglalkozások kellene. Minden tanár, minden növendék sok időt áldozhatott erre!

Gratulálunk a győzteseknek és tanáraiknak! ! Feltétlenül elismerés illeti a szülőket is, akik bíztatták gyermekeiket és hittek a szolfézs tanulás pozitív eredményeiben! Nagy eredménynek tartom, ha a tanár szakmaisága, elkötelezettsége, személyes kisugárzása meg tudja teremteni ezeket a feltételeket és kiemelkedő eredményeket tud felmutatni!

Köszönet illeti a Járdányi Pál Zeneiskolát. Egyrészt az ügy fontosságának elismeréséért, felkarolásáért. Másrészt a verseny két napos programjának kiváló rendezéséért és lebonyolításáért. A pontosan kiszámított időkeretek, a korcsoportok sorrendisége, a fennakadás nélküli váltások, a diktálások, a lapról olvasásnál segítő tanárok, a dolgozatjavító kollégák, a segítő tanárok korrektsége: mind az iskola vezetőinek, közreműködő tanárainak pontos munkáját és elkötelezettségét dicséri.

Az is öröm számunkra, hogy a helyezést elért növendékek mellett a felkészítő tanárok közül is többen jutalomban részesülhettek. (A díjazott növendékek névsora az iskola honlapján elérhető)

Az első díjat kapott növendékek tanárai

Czirfuszné Zapotoczky Csilla és Molnárné Schmidt Ágnes

– Szabolcsi Bence Zeneiskola

Ábrahám Edit – Budafok-Tétényi Nádasdy Kálmán AMI

Illésné Vereczky Bernadett és Ladóné Kereszty Zsuzsanna

– Weiner Leó Zeneiskola

Sándor Noémi – Hubay Jenő Zeneiskola

Kertiné Molnár Stefánia és Dragony Tímea

– Fischer Annie Zeneiskola

Kiss Anna és Nagy Melinda – Tóth Aladár Zeneiskola

Bazsa Diána – Andor Ilona Baptista AMI

Décsi Magdolna – Béla Zeneiskola

Zámbó Réka – Szent István Király Zeneiskola

Jager Judit – Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola

Forgonné Lalák Zsuzsa – Járdányi Pál Zeneiskola

Reméljük, hogy a Járdányi Zeneiskola továbbra is vállalja a már hagyományossá vált verseny megrendezését, és három év múlva ismét találkozhatnak a növendékek, tanárok a szolfézs- és népdaléneklési versenyen!

Papp Károlyné